

СЯЛЯНСКАЯ НІВА

ОРГАН БЕЛАРУСКАГА СЯЛЯНСКАГА САЮЗУ

Выходзе два разы ў тыдзень — у сераду і ў суботу нараніцы.

Адрэс Рэдакцыі й Адміністрацыі: ВІЛЬНЯ, ПОЛАЦКАЯ 4. — (WILNO, POŁOCKA 4).
Рэдакцыя адчынена штодня ад 9 да 3 гадзіны апрача свята.
Рэдактар прымае ад 12 да 2 гадз.

Падпіска:

на адзін месяц — 1 зал., на 3 месяцы — 2 зал.,
на 6 месяцаў 4 зал., на год — 8 зал.
Для заграшчы у двая даражэй.
Аплата надрукаваных аглядаў ад рэдакцыі

Цана абвестак:

на 1-ай старонцы 30 гр., 2 і 3-ай — 25 гр. і на
4-ай — 20 гр. за радок дробнага друку у вад-
най палосцы. Жадаючы іншых абвестак павін-
ны звярнуцца да Адміністрацыі.

Нацыянальная палітыка.

Што польская палітыка нягодная ў адносінах да тых народаў, каторыя прылучаны да Польшчы, гэта ўсім добра ведама. Найнегаднейшая гэта палітыка ў адносінах да нас Беларусаў. Аб крыўдах, дазваных беларускім народам ад польскай ўлады, нашая газета піша ў кожным нумары, хоць, ведама, мы ня маем магчымасці сказаць і сотнае часткі таго, што дзеецца запраўды.

Але Беларусы жывуць ня толькі пад Польшчай, жыве іх яшчэ шмат болей пад Расеяй, ці іначай ў СССР. Дзеля гэтага мы час ад часу мусім кінуць вокам і туды, каб паглядзець, што там дзеецца.

Камуністы хваляцца на ўвесь свет, што ў іх добра развязаю нацыянальнае пытаньне й ўсе народы ў СССР маюць поўную свабоду й магчымасць нацыянальнага развіцця. Але адна рэч хваліцца, што ў іх ёсць усім „вольнасць і роўнасць“, а другая — фактычнае развязаньне нацыянальнага пытання.

Прызнаем, што нацыянальнае пытаньне ў СССР шмат лепей стаіць як у Польшчы. Але „лепей“ ня значыць яшчэ „добра“ і дзеля гэтага палажэньне Беларусаў пад бальшавікамі ня ёсць нам ідэалам. Ня можа вязень з найгоршай турмы лятучець аб турме лепшай, дзе ёсць крышку большыя ваконцы, даўжэй пущаюць на праходак, меней здэкеуецца адміністрацыя і г. п. „свабоды.“ Не, вязень лятучець аб запраўднай ня турэмнай волі. Дык і мы не лятучым аб маскоўска-бальшавіцкай нацыянальнай „свабодзе.“

Як-жа запраўды стаіць нацыянальная справа беларуская пад уладаю бальшавікоў? Наўперад мусім адцёміць, што ўлада тамка не беларускіх але маскоўскіх бальшавікоў, бо бальшавікоў беларускіх ёсць вельмі мала і яны не прадстаўляюць навет адноснай большасці у Радавай Беларускай Рэспубліцы, ня кажучы ўжо аб беларускіх землях усходніх, што пад маскоўскім загадам. Вось-жа ўлада ў Беларусі чужая, не беларуская.

Як ведама, Беларусь, што пад СССР, падзелена на дзве часьці. Часьць заходняя, катораю з агульна-беларускага гледзішча трэба назваць часьцяй цэнтральнай, складае так званую Соцыялістычнаю Беларускаю Радаваю Рэспубліку. Другая часць, усходняя, залежыць беспасярэдне ад Масквы, так, як якась губернія Яраслаўская, Кастромская і г. п. Гэтая другая частка ня меншая за першую, у яе ўходзяць ажно тры з гакам паветы (Невельскі, Себескі й Вяліскі) Віцебшчыны, вялізарны Рэчыцкі павет Меншчыны (!) вялізарная часць Магілёўшчыны разам з Гомельшчынай (!), уся беларуская Чарнігаўшчына ды і, ведама, беларускія часьці іншых губерняў. Гэта вялізарны прастор, ня меней траціны ўсяе

Беларусі, з беларускім насяленьнем звыш трох міліёнаў. Ня гледзячы на тое, што на гэтым прасторы жыве беларускі народ шчыльнай масаю, што констатавана ўжо даўно як урадаві маскоўскай, так і этнаграфічнымі і філэлягічнымі дасьледзінамі, ён астаецца пастарому ў складзе маскоўшчыны. Праўда неяк сёлета вясною былі чуткі аб тым, што да Беларускае Рэспублікі маюць быць прылучаны Невельскі, Себескі й Вяліскі павет Віцебшчыны і Гомельшчыны (разам з пав. Рэчыцкім і паўночнай паловай Чарнігаўшчыны). Аб прылучэньню да Беларускай Радавай Рэспублікі рэшты беларускіх земляў (Смаленшчыны й іншыя) навет і чуткаў ня было. Але трэба было толькі ў гэтай справе зьездзіць у Маскву камісару Адамовічу, як усё заціхла. Ясна, Масква загадала маўчаць і беларускія камуністы змоўклі. І ўсё асталося пастарому.

У Радавай Беларускай Рэспубліцы дадзена сякая такая магчымасць развіцця беларускай культуры, хоць перашкодаў на кожным кроку шмат. Але адміністрацыйны апарат і ўсё жыццё гаспадарскае залежыць ад Масквы, катораая ўсім кіруе, ведама, не на карысьць беларускага народу.

А што датычыць беларускіх земляў, каторыя беспасярэдне пад Маскоўшчынаю, дык тамка няма магчымасці весці і беларускую культурна-асветную працу. Маскоўшчына, катораая вельмі руіцца, каб і найменшы процант велікарусаў (праўдзівей русыфікованых Беларусаў) у Беларусі ня меў забяспечанаю нацыянальнаю свабоду, з усяе сілы русыфікуець тры з гакам міліёны беларусаў на спрадвечнай зямлі беларускай.

Зборка „Рады Грамадзкіх і Гаспадарскіх Арганізацыяў усходніх земляў“*)

Беларусы на т і ня ведаюць, што такая рада ёсць. А яна ёсць запраўды. Абрана была на польскім зьездзе ў Горадне. Ня гледзячы на свой назоў, Рада гэтая грамадзкімі справамі накуль што як-бы ня цікавіцца, але затое вельмі падчыркуе справы гаспадарскія. У лютым 1927 г. Рада маніцца склікаць зьезд прадстаўнікоў гаспадарскіх арганізацыяў.

Як прыгатована да гэтага зьезду, была склікана Радаю 8-га сьнежня зборка, на катораю былі запрошаны прадстаўнікі мясцовых арганізацыяў. Уся зборка складалася толькі з адных Палякаў. Але запросіны дастала й некалькі Беларусаў (інж. Н. Трэпка, д-р Я. Станкевіч, кооп. грам. Крук і грам. Савіцкі).

Зборку адчыніў сакрэтэр Рады п. Камінскі. Пасьля яго сказаў кароткаю прамоваю старшыня Рады б. генэральны камісар „усходніх земляў“ п. Асмалоўскі. Ён паміж іншым адзначыў, што некаторыя беларускія й украінскія групы перашкаджаюць супольнай працы гаспадарскай. Далей прамаўляў п. Лядніцкі, каторы галоўнаю ўвагу звярнуў на польскіх асаднікаў у

нашым краю, стараючыся іх бараніць. Пан Лядніцкі прызнае, што асаднікаў вельмі шмат у іхняй Радзе, але быццам гэта толькі паказуе на іх ахвоту працаваць на добро краю, ды хоць іх і шмат, але ўсё-ж такі большасці яны ня маюць.

Д-р Я. Станкевіч, узяўшы слова зазначыў што ён дастаў іменнае запрошаньне на зборку й будзе гаварыць толькі ад свайго імені. Ён лічыць, што супольная арганізацыя гаспадарскай заўсёды карысна. Ці будзе такой гэтая арганізацыя, ён ня ведае. Ня можна тварыць аднае арганізацыі гаспадарскае для Заходняе Беларусі й Валыні, бо жыццё народнае й гаспадарскія варункі гэтых земляў розныя. Ён мусіць станоўка запярэчыць, што Беларусы перашкаджаюць гаспадарскай працы. Праўда Беларусы, і то Беларусы ўсіх чыста кірункаў, маюць найрадыкальней—тыя дамаганьні ў пытаньню гаспадарскім, але гэта дзеля таго, што беларускае насяленьне ад польскага гаспадарства (дзяржавы) нічагусенькі ня мае. Дык не дастаюць найменшага, Беларусы дамагаюцца найбольшага. І найправейшая група беларуская прымушана была-б гэтак паступаць. Можа каму здаецца, што пры цяперашнім міністру зямельных рэформаў п. Станкевічу, Беларусы могуць мець з зямельнай рэформы якую карысьць. Але Беларусам гэта не здаецца, бо Беларусы ведаюць, што ім зямлі наўмысьля не прадаюць. Ён сам знае дзесяткі сем'яў беларускіх, каторым адмовіліся прадаць зямлю, як толькі даведліся, што іхнія дзеці—свядомыя Беларусы. З другога боку, наш край зьніштожаны й пагалелы і купіць зямлі нашыя сяляне ня маюць за што.

Каб насталі справядлівыя адносіны да Беларусаў і аздаравілася гаспадарскае жыццё, канечне трэба:

- 1) радыкальнай зьмены польскай адміністрацыі ў Заходняй Беларусі;
- 2) трэба каб з помачай скарбу ўтварыўся Беларускі парцэляцыйны банк, які-бы даваў безпроцэнтныя пазыкі сялянам на куплю зямлі;
- 3) трэба даць магчымасць беларускаму насяленьню пры комасацыі, парцэляцыі і г. п. браць сабе за прадстаўнікоў святлейшых людзёў з беларускіх арганізацыяў. Цяпер гэтага сабе беларускае насяленьне дазволіць ня можа, бо за гэта ўлада цяжка карала-б.

4) Трэба даць магчымасць Беларусам стварыць свой коопэратыўны саюз і даць яму рэвізыйнае права.

Калі Рада Грам. і Гасп. Арг. гэтага дамагаецца, дык Беларусы з ёю пойдуць, а калі не, дык яна Беларусам чужая.

Пасьля прамовы грам. Я. Станкевіча стар. Рады п. Асмалоўскі, зацёміў: „Уступайце ў нашу арганізацыю й дамагайцеся“. З гэтага відаць, што дагэтуляшнія сябры Рады нічога падобнага не дамагаюцца.

Другі аратар беларускі, інж. Трэпка, гаварыў таксама толькі ад свайго імені. Ён закідае Лядніцкаму, што той не звачоуе ўвагі на інтэрэсы краёвыя й бароне асаднікаў. Зусім без палітыкі абыйсьціся нельга, мусіць быць прынамся элемэтарная палітыка, якой ёсць раўнапраўе. Калі гэтага ня будзе, дык Беларусам гэтая арганізацыя не патрэбная.

Далей сказалі цікаўныя прамовы мэч. Вітаўт Абрамовіч і грам. Ст. Сьвянечіч; абодва яны паміж іншым падчыркавалі, што для Зах. Беларусі павінна быць свая асобная арганізацыя гаспадарскай. Прамаўлялі яшчэ і іншыя аратары.

Здаецца, што Беларусы, каторыя былі на зборцы, не пераканаліся аб патрэбе Беларусам ухадзіць у „Раду Грамадзкіх Арганізацыяў Усходніх Земляў“. Хіба, што наадварот...

*) Папольску: „Rada Społecznych i Gospodarczych Organizacji Ziemi Wschodnich“.

„Адбой ці провокацыя?“

Пад такім загаловак „пан Антоні“ ў сваёй „Нашай Справе“ падаў несумленную крытыку й закатуў Інстытуту, што ён быццам займаецца палітыкай, а на т' чужо не провокацыяй.

На гэтыя закіды Інстытуту трэба было б востра зарэагаваць, але ўрад гэтай культурна-гаспадарчай установы перадусім мусіць прыняць пад увагу асобу, якая робіць ілжывыя а мо' на т' і правакацыйныя напады.

„Пан Антоні“ гэта-ж істота, якую ўсё беларускае грамадзянства ўжо асудзіла. Яго-ж ужо білі па твары, яго-ж ужо выклікалі на суд чэсьці, ад якога суда ён ухіліўся. Гэта-ж істота ўжо даўно зганьбіла чэсьць грамадзяніна, не памагла тут і шляхотная татарская кроў, якая плыве ў яго жылах!

Астаецца толькі дзівіцца, што такая істота разам з Ваявудзікім кіруе „Грамадой“ — беларускай партыяй.

Нічога дзіўнага, што „пан Антоні“, загубіўшы ў сабе ўсе чалавечыя ў грамадзкія азнакі, дайшоў да стану мыслёвай гарачкі, і ў гэтай гарачцы пачаў у сваім загоне „Наша Справа“ выліваць з сябе запаскуджанае свае сумленне закідаючы ўсім Беларусам, што ня хочаць ісьці ў яго на павадку, розныя ня існуючыя „бздурствы“. Ягоная работа ёсьць той самай работай, якую калісь веў Паўлюкевіч. Ён закідвае брудам усіх Беларусаў, што не пад ягонай камандай; ён хоча кампрамітаваць перад уладамі Беларускай Установы; ён нападае на Беларускай установы, за тое: што дамагаюцца сваіх школаў, курсаў, ён высылае з Вільні свайго інструктара (прозвішча пакуль што не выўляем), які едзе да гурткаў Інстытуту, прыкладам Бэрэза-картускай і нагаварывае іх кідаць Інстытут, бо гэта „буржуазная“ ўстанова, і каб лепш сябры Інстытуту йшлі ў „Грамаду“; ён разам з Ваявудзікім вывёў Тарашкевіча з Беларускага Пасольскага Клубу й вядзецца яго па дарозе згубы беларускай нацыянальнай ідэі; ён пазваляе Незалежнай Партыі Хлопскай (польская партыя) праводзіць свае польскія палітычныя мэты на беларускіх землях!

Ды ці мала гэтай „Смердзякоўшчыны“. Якая падмывае бераг беларускага адраджэньня! Але ягоная работа ўжо асуджана; яго ўжо білі па твары й будучы біць датуль, пакуль будзе вясьці правакацыйную; злосную, нясумленную й ілжываю работу!

Н.ш. Гонар.

З ГАЗЭТ.

„Грамада“ проці незалежнасьці Беларусі.

„Наша Справа“ (№ 3), падаючы вестку аб новай газэце „Беларуская Трыбуна“, што выходзіць у Амэрыцы, паміж іншым піша:

„Часопісь мае на мэце папулярызаваць беларускую справу ў Новым Сьвеце — сярод тых Беларусаў — эмігрантаў, якія лічаць сябе ў значнай меры „рускімі“ й цураюцца роднае беларускае мовы.

Думка — добрая; на жаль, падыход да справы нельга назваць зусім удатным: рэдакцыя як-быццам зусім ня лічыцца з такімі рэальнымі фактамі ў будаваньні Беларусі, як утварэньне Беларускае Сацыялістычнае Радавае Рэспублікі ў складзе СССР, і грунтуецца на незалежнасьці ідэале, які — як ня здзейсьнены — у вачох нашых „амэрыканцаў“, прывучаных да

Маленькі фэльетон.

Магістрацкія прыемнасьці.

„А каб табе па „ўжэндах“ адзіць!...“
З новых народных прыказак.

Уздумалася штось старому Міхасю перанясьці лічнік з аднае сыценкі па іншаю — „тамака й святлей“ — не адноўчы гаварыў ён — „і кантралёру спадручней, ды і увесь пакой некай выглядзе будзе харашэй!“

Эт!.. Ахвота табе — агрызлася кожны раз на гэта жонка — а памойму дык усё роўна, дзе-бы ня вісеў, абы толькі лямпацкі гарэлі.

Але стары быў артачны і калі ўжо сказаў што, дык гэта і зробіць...

За некалькі дзён, калі, каб сьпісаць рахунак, зайшоў кантралёр, стары Міхась заразжа да яго: „Калі ласка“ — пытаецца — „ці ня можаце, паночку, перанясьці мне лічнік васьм... з гэтае сыценкі на гэнаю“...

— Чаму-ж не — кажа кантралёр — але ці маеце дазваленьне ад Магістрату?...

Дазваленьне?!... — Зьдзівіўся Міхась — каб з гэтае сыценкі на гэнаю, дык трэба дазваленьне?!...

— Але, але, пане...

Не хачу я ні жыць, ні йзноу нарадзіцца.

(мэледэкламацыя на сучасны мамэнт).

І сумна мне, цяжка... і сэрца баліць...

І хочацца неяк забыцца,

Каб невясёлыя думкі спыніць.

І, быццам, ізноў нарадзіцца...

Нарадзіцца — маўчаць,

Ад падаткаў стагнаць,

Ня мець школаў, дзе дзеткам вучыцца...

Не!... не хачу я ні жыць, ні йзноў

[нарадзіцца.

Нарадзіцца й значь,

Што ня будучы пунчаць

Ў сваёй мове на т' Богу маліцца...

Не!... не хачу я ні жыць, ні йзноў нарадзіцца...

Нарадзіцца — цярпець,

І на зьдэкі глядзець,

Ды і сілы ня мець бараніцца...

Не!... не хачу я ні жыць, ні йзноў

[нарадзіцца...

Нарадзіцца — ўздыхнуць,

Сваю волю пачуць

І зусімі наўкол пагадзіцца...

Ды і правы ўсе здабыць,

Незалежна стаць жыць

Вось варта памерці і йзноў нарадзіцца!...

І сумна мне, цяжка... і сэрца баліць...

І хочацца, быццам, забыцца...

І ўсялякія думкі спыніць...

І памерці і йзноў нарадзіцца...

Г—н.

амэрыканскага рэалізму, ня можа мець вялікае пань“.

Дык бачым, што шыла з мяшка штотраз больш вылазіць. „Грамада“ адкрыта выказваецца проці незалежнасьці Беларусі! Калі так шыбка пойдзе эвалюцыя пераконаньняў павадыроў „Грамады“, дык можна будзе ў недалёкай будучыне прычакаць таго, што на шпальтах „Нашае Справа“ знайдзем кліч за „единую неделимую“; толькі пад варункам, каб павадары „Грамады“ былі ў Крэмллі!!!

Бартэль ідзе па эндэцкай дарозе.

Польская эндэцкая (панская) „Gazeta Warszawska“ піша артыкул аб „рускім (украінскім) школьніцтве“. У гэтым артыкуле пань вельмі цешацца, што п. Бартэль — міністар сьветы не пайшоў па той дарозе, аб якой шмаг гаварылася пасьля „маўвага перавароту“, па дарозе зьмены адносінаў да школьнага пытаньня нацыянальных меншасьцяў. Газэта вельмі рада што п. Бартэль не дае Украінцам украінскае школы, і што ўжо існуючыя школы украінскія перарабляе на ўтраквістычныя, (скарэй на польскія — зацема рэдакцыі).

Тое самое маем і з беларускімі школамі, адна толькі розьніца, што ўжо няма зусім беларускіх школ, каб іх перарабляць на польскія.

Адным словам п. Бартэль стараецца ўгадзіць паном. Няхай годзе, мо' за гэта будзе даўжэй міністрам, бо Суйкоўскі паляцеў ня выслужыўшы сабе эмерытуры!

Ніколі ня зьніштажай сваёй роднай газэты. Прачыташы дай яе суседу.

Стары Міхась быў формаліста й акуратны і калі ўжо пайшло аб дазваленьню, дык ён заразжа яго дастане... А каб ня пунчаць увадаль ён у наступны дзень скіраваўся да Магістрату... Шоў ён ціха памалу і ля самае магістрацкае брамы на т' затрымаўся крыху, каб прапусьціць гыходзячаю адтуль таўпу нейкіх ураднікаў з портфэлямі...

— Віш ты!... колькі іх! — падумаў ён з падзівам і па прызычаеньню старога пачаў пералічваць: раз, два, тры... дзесяць... дваццаць... і калі ўжо пераваліла за пяцьдзiesiąт ня вытрываў і зьвярнуўся да пажарніка, які тутка побач з брамай стаяў: „калі ласка, паночку... што гэта?!... Радныя ідуць з паседжэньня, ці можа якое веча ўрадніцкае ёсьць!...“

— Не, пане — вышчырыўся пажарнік — сэквэстратары магістрацкія выходзяць на палеваньне... якраз цяперка іхняя гадзіна...

— Бачыш!... — ізноў здзівіўся ён — калісь на цэлы магістрат было ня болей ураднікаў, як цяпер адных сэквэстратараў... Ну й часы насталі!...

І гэтак дзівічыся й мармочачы сабе нешта пад нос ён не зацемяў як падняўся аж на 3-ці паверх і апынуўся, як раз у мэты свайго падарожжа...

У Электрычным Адзьдзе яму некай па-

З Заходняе Беларусі.

Паліцыя чапляецца.

У м. Новая Мыш, Баранав. пав. 5-га верасня с. г. адбыўся агульны сход мясцовага Гуртка Беларускага Інстытуту Гаспадаркі і Культуры. На сход быў выданы Старастам дазвол ад 3. IX с. г. за № 25455. Пасьля атрымання дазволу Гурток расклеяў абвесткі (афішы) ў беларускай мове. Непадабалася гэта паліцыі і затым паліцыянт Грыневіч (№ 401) пазрываў абвесткі, кажучы, што робіць гэта па загаду камэнданта паліцыі, бо гурток ня мае спецыяльнага на гэта дазволу. Калі Гурток зьвярнуўся ў гэтай справе да камэнданта, то ён яшчэ пастрашыў Астаповіча Ф., які служыць на чугунцы, што будзе звольнены са службы за тое, што пазволіў зрабіць у сваёй хаце сход Гуртка.

У СУДЗЕ.

Надовячы пачалася ў віленскім акруговым судзе справа 100 арыштаваных, каторыя былі абвінавачаны ў належнасьці нібы да акружнага камуністычнага комітэту ў Вільні. Суд выдаў гэтакі прыгавор: Лявона Клішку прыгаварыў на 8 год катаргі і адняў яму грамадзкія правы, Майсея Левіна — на 6 год, Файгу Рысковіч — на 4 гады, Вульфа Шакера — на 4 гады, Бэрда Міскуна — на 3 гады катаргі, Уладыслава Забароўскага на 1 год крэпасці, залічыўшы яму 6 м., прэвэнцыйнага арышту, Рафала Левіна на 1 год крэпасці з залічэньнем 1 года прэвэнцыйнага арышту, Антося Радзюна на 1 год 6 мес., залічыўшы 6 мес. прэвэнцыйнага арышту. Іншых суд апраўдаў. У часе разбору справы здарыліся досіць цікавыя інцыдэнты. Калі Клішка, у часе як дапрашалі ягоных сьведкаў пачаў гаварыць, правадыр суда ня даў яму закончыць і адначасна пацягнуў яго да адказнасьці з арт. 154 К. К. Майсей Левін выступіў з доўгай прамовай баронячы сябе. Правадыр суда затрымаў яго кажучы, што калі ён хоча бараніць сябе сам, дык ня трэба было браць адваката. Адвакат Шуманскі прасіў запісаць гэтыя словы правадыра ў пратакол.

НАВІНЫ.

Напад на паслоў. Надовячы ў Белавежы на мітынг, які арганізавалі паслы, шайка (асаднікаў, ці сышчыкаў) напала на паслоў і сільна пабіла паслоў Мятлу і Валопшына, задаючы ім вялікія раны на галовах.

Канфіскацыя. „Наша Справа“ № 4. Камісарам ураду 8-га сьнежня канфіскавана за артыкул аб нападзе на паслоў Мятлу і Валопшына. Рэдактар пацягнуты да судовае адказнасьці.

Арышт гр. Ф. Аляхновіча. Паводле вестак з польскіх газэт, радавыя ўлады ў Менску арыштавалі гр. Ф. Аляхновіча — беларускага артыста і пісьменніка. Гр. Аляхновіч зьяўляецца грамадзянінам польскай рэспублікі і выехаў у Менск з пашпартамі і радавай візай.

Галадоўка палітычных вязьняў. У панядзелак у востразе на Лукішках пачуліся сьпевы палітычных вязьняў. У сувязі з гэтым востражыя стражнікі паналеталі ў каморы да

панцавала, бо адразу наткнуў на свайго знаёмага ўрадніка і праз яго дабраўся да тога пана, który te sprawy załatwia...

— Пану трэба лічнік пяранясьці?!...

— Але, але, паночку... з аднае сыценкі на іншаю...

— А!... на іншаю?!... дык гэта не да мяне, а васьм... тога пана...

Пайшоў Міхась да „тога“ пана, але „той“ пан даведаўшыся ў чым справа, адыслаў назад да „першага“... „Першы“ здзіўлена парушыў плячыма, паглядзеў некай міма Міхася й як бы ня хочачы, быццам на вецер кінаў — niech pan podanie złożyć...

Але, як на грэх, забыўся Міхась у хаце акуллары, а бязь іх, як бязь рук — не напішаш — і прышлося хоцькі — ня хоцькі варочацца дамоў бяз нічога...

На заўтрае запрасіўшы й ўмовіўшыся на т' ня дорага з безработным манцёрам, стары Міхась даручыў яму перанясьці лічнік, а сам ужо з прыгатаванай заявай у руках адразу скіраваўся да „першага“ пана, а адтуль ужо лучыў у суседні пакой, дзе і здаў сваю заяву. Паненка, што прынята прасьбу, захацела дзвёх залатовак на „znaszki“... Міхась, туды-сюды па кішэнях... а грошаў ня маш! У хаце!... Прышлося, як барждэй на аўтобус і... пасьпеў

вязняў. Вязні зажадалі санітарнай комісіі; а калі тая не прышла, палітычныя вязні абвясцілі галадоўку, ставячы паміж іншым такія дамаганні: 1) прыдзяленне дадатковай каморы, бо там дзе дагэтуль было 120 вязняў цяпер ёсць 270, 2) асвятляльныя камораў і калідораў да 9 гадз. ў вечары (дагэтуль было да 7 г. 30 м.), 3) увядзенне рэгуляміну Макоўскага, які дазваляе вязням штотыдзень бачыцца з радней і знаёмымі і інш.

Цікава тут адзначыць, што пракурор прызнаўся да таго, як пры заковыванні ў кайданы вязняў часта білі. Пракурор таксама заявіў вязням, што калі ня спыняць галадоўкі, то ўсіх перашле ў пазнанскі востраг.

Чаго недаведаецца „Віл. Утро“. У „Віл. Утры“ чытаем: „З Масквы наказуюць, што СРСР прылучыў да Радавай Беларусі частку ковенскай зямлі, каторая аставалася на радавым баку“. Як ведама, ніякая часць Ковенскай зямлі не асталася на радавым баку. Ня шкодзіла-б „Віл. Утро“ павучыцца географіі.

Прыклад газэтнае маны.

У нядзелю 5-га снежня ў Нова-Вялейцы ў залі „Ада“ Беларускай Інстытут Гаспадаркі і Культуры арганізаваў у 3 гадзіне лекцыю, а ў вечары спектакль з канцэртным аддзелам. Аб гэтым было ў „Навінах“ мінулага (43) нумару нашае газеты.

Увечары пасяля спектаклю якісь п'яны чалавек штось крыкнуў і за гэта яго паліцыя арыштавала. З гэтага зусім не палітычнага, а проста „хмельнага“ здарэння хвора і злосная фантазія чарнасоценных польскіх газетаў утварыла цэлаю „справу“ проці Беларускага Інстытуту Гаспадаркі і Культуры.

„Słowo“ (№ 3 S.XII.) піша, што па спектаклі „некалькі агітатараў „Грамады“ склікалі веча“, што арыштаваны Уладзімер Пачобут сказаў прамову ў процігаспадарсцьвеным дусе“. Прыблізна тое надрукаваў і „Dziennik Wileński“. Усё гэта чыстая мана, нічагусенькі падобнага ня было.

Але падлыжніцкаму „Віленскаму Утру“ гэтае мані здалася мала і яно, каб, відаць выслужыцца ў ведамым месцу падало ад сябе, што „пасяля лекцыі (ўжо не пасяля спектаклю — Рэд.) лекара („врача“) Яна Станкевіча (такога „лекара мы ня з'яем — Рэд.) зрабілі банкет“. Дзеля сьмяютных вартасцяў гэтае зацёмкі „Віл. Утро“ яе цэлаю друкуем у „Кутку сьмеху і сатыры“.

3 Польшчы.

Польскі бюджэт на першую квадру 1927 г.

Рада Міністраў на апошнім сваім паседжаньні прыняла праект бюджэту на 1-ую квадру 1927 г.

Дзяржаўны 3-х месячны бюджэт выносе 489.317.740 зл. У гэтым бюджэце падбачана павышэньне пэнсіі ўраднакам на 10 проц.

Прыняты Радай Міністраў бюджэт ужо пададзены ў Сойм на разгляд.

Праект уставы аб бюджэце ўпаўнамачвае да адкрывання крэдытаў да 10 мільёнаў зл. на ваенныя інвэстыцыі (будовы ваенных фабрык, казармаў і інш.); да выдавання авансаў да су-

такі!... Але дазвалення не дастаў, а казалі прысьці за два дні...

А ў хаце манцёр ужо закончыў работу і толькі ня прылучыў лічніка да галоўнага праваду, бо на гэта трэба дазваленьне ад Магістрату і гэтакім парадкам сталася, што лічнік вісеў ужо на новым месцу, а... лямпачкі не гарэлі...

— Ну, вось і перанёс — пілавала Міхася жонка — казала я, што усё роўна, дзе ня вісіць... дык не!... трэба было яму перанасіць!... Сядзі-ж цяперка ў цемры, ды купляй сьвечкі!...

Міхась маўчаў, 2 дні хадзіў, як хмара. А на трэці ўжо ў 9 гадзінаў быў у Магістраце і стаяў у радоўцы (колеі) да „першага“... Але „першы“ ізноў паслаў яго, да паненкі, паненка да „тога“, а той вярнуў да „першага“...

— Прыдзеце заўтра ў 8 гадз. — сказаў „першы“ — бо справа вашэцява вась тутакж — і ён паказаў на пусты стол — а пан з гэтага стала прыймае толькі ад 8-е да 9-е на раніцы...

— У васьм, дык у васьм... згадзіўся пакорна Міхась і назаўтра агуратна ў 8 быў ужо тутакж і новаму пану развясняў сваю справу...

— А ведаю... з аднае на іншаю... пачакайце крышку... і новы пан парываўся ў папцы дастаў Міхасэву просьбу, напісаў зараз-жа нейкі чырвоны квіток і ськіраваў Міхася ізноў да першага, а той спаткаў ужо Міхася, як старога

СЯЛЯНЕ!

Выпісывайце сваю газэту!

Усім добра вядома, як нам Сялянам-Беларусам цяжка цяпер жывецца. Але ніхто да нас не прыходзе і ня прыдзе каб нам памагчы. Мы ўсе разам павінны шукаць дарогі, каб палепшыць сваю долю. Гэтая дарога ў нашым асьведамленьні, у нашай арганізованасьці, у нашых супольных дамаганьнях. Каб мы ўсе маглі ведаць, як ідзе барацьба за лепшую долю Беларускага Народу, павінны чытаць сваю сялянскую газэту. „Сялянская Ніва“ шчыра і смела бароніць вашыя сялянскія інтарэсы, вашыя грамадзкія і чалавечыя правы, якія на кожным кроку парушаюць то ўлады, то паны, то іншыя цяпрошаныя госьці. Толькі чытаючы сваю газэту і асьведамляючыся аб тым, што робіцца ў нашых ворагаў, што дзеецца ў сьвеце, можам спадзявацца, што надойдзе той час, калі мы самі будзем гаспадарыць на роднай зямлі.

Дык не пашкадуі і зл. ў месяц і папці яго ў рэдакцыю (адміністрацыю), за тое атрымаеш два разы ў тыдзень сваю газэту. Пешныя пробныя нумары ў працягу аднаго месяца рэдакцыя высылае дарма!

Калі хочаш атрымаць пробныя нумары газэты то прысьлай заяву такога зместу:

У Адміністрацыю
„Сялянскае Нівы“
ў Вільні, §
Полацкая 4—7.

Ветліва прашу адміністрацыю „Сялянскае Нівы“ высылаць пробныя нумары Вашай газэты на такі адрэс:

(—)
(подпісь).

Дзя 192 . г.

Па атрыманьні такой заявы адміністрацыя вышлець газэту.

Дык кожны хто ўмее чытаць сьпяшайся выпісаць сваю газэту „Сялян. Ніву“!

мы 10 мільёнаў зл. на закупляньне збожа для войска. Апрача таго бюджэт прадабачыць павышэньне пэнсіяў на 10 проц. ваенным і афіцэрам рэзэрвы, што затрыманы на службе. Усе выдаткі бюджэту складаюцца з такіх пунктаў:

Прэзыдэнт П. Р.	849.393
Сойм і сэнат.	2,848.657
Дзяржаўны контроль.	1.104.270
Прэзыдыум Рады Міністраў	435.349
Міністэрства Замежных Спраў	9.880.136
Мін. Ваенных Спраў	158.015.000
Мін. Унутран. Спраў	46.369.362
Мін. Скарбу	24.329.325
Мін. Справядлівасьці	22.078.236
Мін. Прамысл і Гандлю	10.898.478
Мін. Комунікацыі	879.260
Мін. Земляробства	8.395.094
Мін. Рэл. Вер. і Асьветы	77.882.100
Мін. Публічных Работ	17.874.882
Мін. Працы і Грамадзкай Апекі	17.482.178
Мін. Зямельных Рэформаў	3.993.460

Эмэрытуры	19.640.000
Інвалідзкія рэнты	29.000.000
Дзяржаўныя даўгі	34.942.775

Усе гэтыя крэдыты маюць быць расходуваны ў працягу 3-х месяцаў (студзень, люты і сакавік 1927 г.).

Праект бюджэту мае ў сабе новыя крэдыты, якіх у сьлетнім годзе ня было. З новых крэдытаў найважнейшыя: 200 тысяч зл. на будову дому для міністэрства Асьветы; 1.293.300 зл. на сплату купленай фабрыкі „Вагон“, якая старгавана за 5.800 тысяч швайцарскіх франкаў.

Як бачым з выжэй паданых лічбаў найбольш грошы забірае ваеннае міністэрства. Выдаткі на гэтае міністэрства за год маюць вынесці каля 635 мільёнаў зл.

Але адкуль будуць брацца грошы на ўсе гэтыя выдаткі?!

Дадатковы бюджэт на 1926 год.

Апрача бюджэту на першую квадру 1927 г. урад падаў у Сойм дадатковы бюджэт на 1926 гад. Дадатковы бюджэт даходзіць да сумы 38.998.901 зл. Такім чынам урад зрабіў перарасход грошы на бюджэту амаль што не на 39 мільёнаў зл. Калі прыпомніць, як Сойм два месяцы таму назад якраз зьменьшыў бюджэт на чацьвертую квадру 1926 г. і што ў гэтым часе ўрад Бартля мусіў пайсьці ў адстаўку, то перарасход, які робіць урад м. Пілсудскага, гавора толькі аб тым, што цяперашні ўрад зусім ня лічыцца з пастановамі Сойму.

Тое што Сойм раней зьменьшыў, будзе цяпер прымушаны павялічыць.

Бюджэт Міністэрства Публічных Работ.

Нядовячы Соймавая Бюджэтная Комісія прыступіла да разгляду Бюджэту Міністэрства Публічных Работ.

Некаторыя паслы на Комісіі выступілі з прапозыцыяй зьліквідаваньня гэтага Міністэрства.

Наагул бяручы такое міністэрства з пункту гледжаньня дапамогі беларускаму сялянству адбудавацца, то трэба сказаць, што лепш, каб ужо яго зьліквідавалі, бо нашыя сяляне не дастаюць у Міністэрства Публ. Работ дапамогі на адбудову. Селянін плаці толькі падаткі, а карысьць маюць толькі ўраднікі, асаднікі і часам іншыя Палякі, але толькі не Беларусы.

Паседжаньне Сойму.

У пятніцу 10-га снежня адбылося пленарнае паседжаньне Сойму. На парадку дня, паміж іншымі справамі было: першае чытаньне праекту бюджэту на першую квадру 1927 г.

Арышты.

У ночы з 2 на 3-га снежня ў Лодзі паліцыя арыштавала 18 чалавек абвіняючы іх у камунізьме.

Забастоўка пекароў.

У нядзелю вечарам у Лодзі выбухнула забастоўка пекароў. Пекары ня хочуць працаваць у ночы.

СЯЛЯНЕ!

Аб усіх крыўдах, аб зьдзеках адміністрацыі і аб вашым жыцьці пішыце ў сваю газэту „Сялянскую Ніву“.

знаёмага, праглядзіў квіток і быццам чымсь незадаволяны голасна спытаўся, зьвярнуўшыся да пана, які прыслаў Міхася: „а болей нічога?“

— А каўцыю яшчэ... падумаўшы крыху адклікнуўся той...

— Вось, вась—усьцешыўся „першы“, і зараз: чырк, чырк—напісаў другі квіток і да Міхася—teraz pan załatwi ў касе ды ізноў да мяне...

А ў квітках: ў першым — сьпісак матэр'ялу і ў канцы, ўнясьці ў касу 23 залат., а ў другім — каўцыя 15 залатовак...

Вось табе на! — апусьціў галаву Міхась... І не пайшоў ужо ў касу, а проста ськіраваўся дамоў...

— Ну што прынёс дазваленьне?!... Накінула жонка...

— Якое тамака дазваленьне... Заплаціць трэба спачатку... вась 38 залатовак...

— Ах, ты, стары дурань!... Ну не казала я — залаялася жонка... А тутакж дзеці яшчэ: і цэмна, і лекцыі ня могуць гатаваць... і тое і іншае...

Крахтаў, крахтаў стары Міхась, праседзеў яшчэ два дні без асьвятленьня і ня вытрымаў — выскраб сваю апошняю ашчаднасьць і панёс у касу...

„Залатвіўшы“, да „першага“: — вась квіток... „ўсё зроблена, калі ласка, дазваленьне“...

Добра, добра, калі ласка..., цяпер адно да гэтага пана — і паказаў на тога, што выдае чырвоныя квітки...

Міхась туды — вась квітки... усё зроблена... калі ласка дазваленьне...

Той паглядзеў на квітку —

— А матэр'ялы маеце?...

— Якія мамар'ялы?!...

— А тыя, што выпісаны ў квітку...

— Дык я за іх грошы-ж заплаціў у касу...

— Гэта за работу, а матэр'ялы пане, мусіце купіць і як купіце, дык заходзьце... тады і дазваленьне дастанецца і манцэра вам дамо...

І заздуваўся стары Міхась і плюнаў на выдаткі, якія ўжо зрабіў, ды і пашоў шукаць манцэра, каб перанясьці лічнік назад на старое месца, але свайго манцэра не знайшоў, а іншыя адмовіліся — кажуць — пакажэце, пане, дазваленьне ад Магістрату, дык мы вам перанясём...

І прыціх Міхась... Лічнік вісіць на новым месцу... жонка пілуе кожны дзень... дзеці крычаць... Выдаткаў зроблена шмат, а... асьвятленьня няма.

Няма й дагэтуль, бо матэр'ялы каштуюць як раз толькі, колькі ўжо выдадзена, а грошаў цяперка не зьбярэш.

Стары Хасень.

Пішэце ў „Сялянскую Ніву“

аб усім, што вам баліць і што вам дорага: аб здзеках і крыўдах дазвананых ад адміністрацыі і іншых, аб зямлі, аб беларускай сьведамасьці, аб асьвеце (школы і інш.), аб войтах, валасных радах і паведавых соймаках, пішэце аб добрых учынках, каб людзі зь іх вучыліся, і аб благіх, каб адхінуць ад благога.

Пісаць трэба праўду. Хто ня хоча, каб ведалі яго праўдзівае прозьвішча, можа падпісавацца прозьвішчам выдуманым (мянюшкай), а побач з гэтым напісаць толькі першы раз сваё праўдзівае прозьвішча і адрэс для ведама рэдакцыі. Рэдакцыя сваіх карэспандэнтаў нікому не выдае.

Помнеце, што «Сял. Ніва» ёсьць газетай усіх Вас, а дзеля гэтага жыцьцё кожнага вашага кутка мае адбывацца ў ёй як у лустры.

Што дзеецца ў сьвеце?

Прамысловы крызіс у Францыі.

З прычыны стабілізацыі франка ў Францыі зьявіліся першыя знакі прамысловага крызісу. У парыскай радзе мейскай унеслі праект, асыгнаваць 2 міль. франкаў на памогу сем'ям безработных. Ад некалькі годгэта першая пропозыцыя гэтага роду ў Парыжы. Вялікія фабрыкі шаўковых тканінаў у Ліоне звольнілі 500 работнікаў.

Сьнягі ў Амэрыцы.

З Нью-Ёрку пішуць, што ў паўночна-ўсходняй частцы Амэрыкі шалеюць такія мяцеліцы, якіх яшчэ ня было ад сараку год.

У гаспадарств. штате Нью-Ёрку сьнег на чугунцы затрымаў цяжкікі, так што зьмерзла на сьмерць некалькі чалавекаў.

Ваенны кантроль над Нямеччынай.

У Лізе Народаў вядуцца цяпер гутаркі паміж Англіяй, Францыяй і Італіяй у справе ваеннага кантролю над Нямеччынай.

Англіцкая газета „Manchester Guardian“ закідае Немцам, што яны вырабляюць сабе аружжа і ўсялякія прыпасы ў СССР. У вадказ на гэта нямецкія газеты пішуць, што гэта праўда, Немцы вывозілі амуніцыю з СРСР, але было гэта тады, калі саюзнікі захапілі Руры, уціснулі Нямеччыну, што яна немагла нават разьвіваць такога неваеннага вырабу як самалёты, самаходы і г. д. і, зразумела, мусіла рабіць на гэта заказы ў фірмах загранічных. Гэтак былі паўстаўлі нямецкія фірмы загранічныя, як Фоккеру Голяндыі, Дорнве ў Пізе, таксама і ў СРСР.

У справе зьмены ваеннага кантролю над Нямеччынай міністар замежных справаў Англіі Чамбэрлен, каб разьняць спрэчку паміж Брытанам і Стрэсэманам, запрапававаў кампрамісавы плян, паводле якога кантроль меў-бы адбывацца ад часу да часу на 3—6 месяцаў. Брытан ня прыняў гэтага пляну.

У Жэневе Рада Лігі Народаў разглядае цяпер справу кантролю над Нямеччынай.

Паводле атрыманых вестак рэжым кантролю будзе вельмі шмат аслаблены, бо Францыя й Англія бачаць, што немагчыма праводзіць кантроль над Немцамі ў тае форме, у якой было пастаноўлена год таму назад. Апрача таго Нямеччына прадстаўляе вялікую сілу ўсялякія konflikты зусім да нічога добрага, як для Францыі, так і для Англіі, ня прывялі-б.

Наагул трэба адзначыць, што Нямеччына пачынае штотраза большаю вагу адыгрываць ў сусьветнай палітыцы. Калі так шчыбка будучь расьці ўплывы Нямеччыны на сусьветную палітыку, то можна спадзевацца, што Нямеччына разам з Англіяй будучь кіраваць усёй Эўропай, а Францыя сойдзе на другі плян.

Вялікая бура.

З Мілянэ (Італія) паведамляюць, што па берагах Андрыятыцкага мора прашла ўчора страшная бура і навалыца. Пад Авковай перэварнула яна да 40 рыбацкіх лодак. Шкоду аблічаюць у паўмільёна ліраў. Зьлезвая дарога пад Талькопара пацсавана і цяжкікі ня ходзяць.

Абвалілася скала.

У Вольгугтэру абвалілася скала ў капальнях золата. Забіта аднаго эўропэйца й трох тутэйшых жыхароў. Таксама з тых апошніх сем

панясло цяжкія раны. Здарылася гэта на глыбіні 2700 стоп.

Падатак на дзяцюкоў.

На паседжаньню рады міністраў Мусоліні падаў праект, які накладвае падатак на дзяцюкоў (нежанатых мушчын) ад 25 да 65 год. Даход з гэтага падатку будзе прызначаны на інстытуцыі апекі над маткамі і дзяцьмі. Падатак можа даць 11 мільёнаў даходу ў год.

Дымісія лацьвійскага кабінэту.

З Рыгі паведамляюць, што кабінэт Альбэрынгса пайшоў у дымісію.

Прадстаўнік сялянства прэм'ер міністрам.

Па дымісіі апошняга кабінэту ў Даніі, кароль даручыў стварыць кабінэт былому міністру і разам павадыру сялянства Нэгаарду. Апошні пачаў даручанае яму заданьне й мусіць ужо стварыць народны кабінэт.

Нямецка-Італьянскі трактат.

Апошнімі днямі Нямеччына і Італія заключылі арбітражны дагавор.

Паводле дагавору кожныя спрэчкі меж Нямеччынай і Італіяй павінен вырашаць трацейскі суд. У сувязі з гэтым трактатам спадзяюцца, што Мусоліні—італьянскі дыктатар спаткаецца са Штрэсэманам—нямецкім міністрам замежных спраў.

Паміж Італьянцамі і Французамі.

8 сьнежня ў Ніццы быў забіты ўраднік італьянскага консульства Говарыно. У сувязі з гэтым паліцыя арыштавала трох фашыстаў. Здарэньне гэтае ўзьняло вялікае забурэньне ў Ніццы. Таўпы Італьянцаў падвучаныя агітатарамі пагражалі французскай уладзе.

Мак-Дональд аб палажэньню ў Кітаі.

Былы англіцкі прэм'ер у Кітаі Мак-Дональд сказаў прадстаўнікам прэсы, што па вайне Кітай абняты нацыянальных духам. Кантонскі ўрад набраў такой моцы, што можна вясці з ім перагаворы. Канчаючы прамову Мак-Дональд радзіў падтрымліваць у Кітаі міралюбную палітыку і завязаць з Кантонам умову ў гандлёвых справах.

Пакіньма піць гарэлку!

Вось заклік, каторы рэдка паяўляецца ў нашай беларускай прэсе. А заклік гэты патрэбны, бо п'янства ў нас у Беларусі, за апошнія гады прыняло вялізарныя разьмеры. П'е ня толькі той, хто мае за што піць, але п'е й той, хто ня мае; п'юць здаровыя, маладыя мужчыны, хлопцы, п'юць старыя жанчыны і дзеці. Кожнае сьвята, кожны фэст, кірмаш так не абходзіцца. Выпіваецца цэлыя горы бутэлек, прапіваецца апошні, прадоўны грош. Нашае сялянства, гэтак зжылося з гарэлкаю, што ня хоча бачыць у ёй свайго непрыяцеля, а лічыць яе неабходнаю істраваю ў сваім жыцьці. Найгалаўнейшае ў гэтым тое, што ня толькі п'е само, але дае, прывучае да гэтае струты і сваіх дзяцей. Адурманеныя гарэлкаю людзі становяцца вар'ятамі (здурнелымі). Кідаюцца адзін на аднаго з чым папала і часта гінуць, пакідаючы сваю сям'ю пакутаваць за свае грахі. Апрач матэрыяльных стратаў, гарэлка руйнуе яшчэ чалавека, фізычна й маральна. Разьбівае яго мазгі, нэрвовую сыстэму, ністожыць здаровы арганізм і пераз некалькі год п'янства, чалавек робіцца нікуды ня здольным. Ні да фізычнай працы, ні да духовай, зьяўляючыся, якімсь не патрэбным баллястам у жыцьцю. Гарэлка — гэта найстрашнейшы непрыяцель кожнага чалавека, асабліва прадоўнага селяніна, работніка. Уваходзіць у душу кожнага, быццам прыяцель, абароньнік і толькі скончыўшы сваю чартоўскую работу выходзіць, каб захапіць у свае лапы іншага. Людзі з мяккім характарам, найболей бываюць яе ахвярамі. Вось чаму на барацьбу з гэтым злом нашага і без таго нягоднага жыцьця, павінны выступіць усе жывыя сілы беларускага народу. Нашае грамадзянства, палітычныя, культурна-асьветныя арганізацыі, павінны энэргічна ўзяцца за прапаганду ідэяў цьвярозвасьці.

Даўней, за царскія часы, з п'янства вялася усё-ж-такі такая-сякая барацьба. Выдавалася, шмат танных, популярных кніжак, лістовак, брашурак аб п'янстве, закладаліся гурткі цьвярозвасьці. Даволі важную ролю ў гэтым мела духавенства, арганізуючы пры царквах і касцёлах брацтвы цьвярозвасьці. А цяпер нічога гэтага няма й п'янства ізноў запаўняе ўвесь свабодны час нашага селяніна. Дык вось сяляне, пакуль да нас нехта прыйдзе з памогаю ў гэтым дзеле, будзьма самі вызваляцца ад

гэтага страшнага непрыяцеля. Закладайма гурткі цьвярозвасьці, не трацьма на гэтую атруту сваіх працоўных грошаў. Кожны з нас, хто жадае добра, шчасьця, здароў'я ня толькі сабе, але й сваёй сям'і, родным, знаёмым, павінен безадкладна пакінуць піць гарэлку і тым паказаць прыклад іншым. У кожнага ў гаспадарцы знайдзецца, шмат чаго, што трэба купіць, правіць і вась тут, кожны грош зьяўляецца дарагім і той робіць нягодна, хто гэны грош траціць на выпіўку. Нарэсьце, кожны, хто лічыць сябе Беларускам і жадае памысьнага развою сваёй Вацькаўшчыне, жадае, каб баряджэй вылезьці з ланцугоў цямоты, няволі, павінен кожны лішні грош кінуць на культурную працу: на выпіску газеты, кнігаў, на арганізацыю бібліотэкі і г. д. Вось у ймя ўсяго гэтага, сяляне, пакіньма піць гарэлку!

Р. Матусевіч.

НАШАЯ ПОШТА.

Рубанік Лукаш: тое самае, што Юркаву Янку.

Татарчук Е.: Не далажылі грошаў на перасылку, дык пасылаем ня 7, а 6 кал.

Ракавец С.: З вашым вылічэньнем не згаджаемся, 15 гр. астаюцца ў нас.

Дасталі:

Ад: Маскаля Базыля, Сапункі Івана, М. Апанасэвіча — па 2 зл.; ад: Хаданёнка Язэпа — 1 зл. 50 гр.; ад: С. Арцемава, Мірончыка Ів., Іванюка П., Шыдлоўскага П., Бондарчука А., Сьліжа Ів., Мірончыка Тр., Адамовіча С., Каляды М., Ільскага Л., Пуцькоўскага М., Баруна П., Лёнковіча Ів. і Бізуна Антона па 1 зл.

М. Астапчыку, Конраду Скурко, Трыф. Багданчуку, Іванку Сапункі, Базылю Корсаку, Івану Рымдзёнку, Ліпінскаму Язэпу, Пяскевічу Тодару, Хадаронку Мікалаю, Сьлезьніку Раману, Курочыцкаму А., Ляковіцкай Т., Баранавіцкаму П. Барташэвічу М. Раціну Яз.—газэту высылаем.

Цігунелю Я. — у Заходняй Беларусі дзяціная газэта яшчэ ня выходзіць.

Куток сьмеху й сатыры.

Сьмешная мана.

„Виленское Утро“ (№ з 8.XII.) піша: „5-га сьнежня ў Новай-Вялейцы ў залі „Ада“ была беларуская лекцыя лекара („врача“) Яна Станкевіча. Пасьля лекцыі ладзілі банкет, пры гэтым падпілы ўладзімер Пачобут сказаў ў беларускай мове рэзкаю прамову, крытыкуючаю Польшчу. Пачобут дамагаўся прылучэньня Віленшчыны да будучай Расеі і крычэў „далоў польскі бізун!“ На месца здарэньня прыйшла паліцыя, каторая арыштавала віннага і разагнала ўчаснікаў банкету. 6-га сьнежня ў гэтай справе прыяжджаў у Вільню бурмістр м. Сьвянцян“.

Спадзяемся, што ў гэтай справе „Вил. Утро“ зараз „прывязе“ ў Вільню італьянскага караля і хінскага Чан-цзо-ліна.

БІРЖА.

Варшава, 7.XII

Далары 9.00 — 8.96 зл.
Англіцкія фунты 43.81 — 43.59 „
Францускія франкі 35.44 — 35.26 „
Швайцарскія франкі 174.48 — 173.26 „

ЦАНА ЗОЛОТА.

За залатыя рублі плацімі па . . . 4.75 — 4.76 зл.
Цана 1 гр. золата 5.98.16 „

ЦАНА ЗБОЖА.

Жыта за 1 пуд — 6.46 зл.
Ячменю (браварк.) — 5.92 „

Падавайце дэкларацыі на беларускія ўрадовыя школы!

Дэкларацыі і ўсе інструкцыі на жаданьне высылае:

a) Беларускае Інстытут Гаспадаркі й Культуры (Wilno, Zawalna 7 m. 8) і

b) Т-ва Беларускай Школы (Wilno, ul. Św. Anny 2.